

نام و نام خانوادگی:		بسمه تعالی	مهر مدرسه:
نام پدر:			
کلاس: دهم انسانی		(نوبت دوم)	تاریخ امتحان:
نام دبیر:			وقت امتحان: ۹۰ دقیقه
نام درس: علوم و فنون			تعداد برگ: ۴
ردیف	نمره با عدد:	نمره با حروف:	امضا:
			بارم

ردیف	سؤالات	بارم
۱	<p>جاهای خالی را با واژگان مناسب پر کنید .</p> <p>الف) هنر کلامی است ، کلامی زیبا که خیال انگیز ، عاطفی و تأثیر گذار است .</p> <p>ب) در سطح لغت ها از نظر فارسی یا غیر فارسی بودن و نوع ساختمان بررسی می شوند .</p> <p>ج) درخت آسوریک و یادگار زیریران هر دو اصل دارند .</p> <p>د) حماسه ملی ایران و شعر حماسی با به اوج رسید .</p>	۱
۲	<p>درستی یا نادرستی عبارت های زیر را بررسی کنید .</p> <p>الف) پس از وزن ، عاطفه مهم ترین و مؤثر ترین عامل شعر است .</p> <p>ب) آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده بیشتر آثار دینی زرتشتی است .</p> <p>ج) فصاحت به جنبه های معنوی و محتوای کلام می نگرد و بلاغت به جنبه های ظاهری لفظ توجه دارد .</p> <p>د) التفهیم از نمونه های موفق نثر دوره غزنوی و سلجوقی است .</p>	۱
۳	<p>هر یک از عبارت های گروه « الف » را به یکی از عبارت های گروه « ب » متصل کنید . (در ستون ب دو مورد اضافه است)</p> <p style="text-align: center;">الف</p> <p style="text-align: center;">ب</p> <p>او کتاب تاریخ الرسل و الملوک را از عربی به فارسی برگرداند .</p> <p>بنیان گذار و پدر شعر فارسی است .</p> <p>ادراکی است که از احساس نظم حاصل می شود</p> <p>بازخوانی متن از دید تناسب معنایی در قلمرو حاصل می شود .</p> <p>رودکی</p> <p>ابوعلی بلعمی</p> <p>ادبی</p> <p>فکری</p> <p>لحن</p> <p>وزن</p>	۱
۴	<p>ویژگی های زیر مربوط به کدامیک از سبک های شعر فارسی است ؟</p> <p>الف) گسترش عرفان و تصوف</p> <p>ب) کمی لغات عربی و لغات بیگانه</p>	۰/۵

۰/۵	۵	در تقطیع هجایی بیت زیر چند هجای کشیده دیده می شود؟ تا رنج تحمل نکنی ، گنج نبینی تا شب نرود صبح پدیدار نباشد
۱	۶	تقطیع هجایی بیت زیر را انجام دهید و علامت هر هجا را زیر آن بنویسید. بر سر آنم که گر ز دست بر آید دست به کاری زخم که غصه سر آید
۱/۲۵	۷	با توجه به بیت زیر به سوالات پاسخ دهید . گوهر خود را هویدا کن کمال این است و بس خویش را در خویش پیدا کن کمال این است و بس الف) ردیف کدام است ؟ ب) واژه های قافیه را مشخص کنید . ج) حروف قافیه و قاعده آن را بنویسید
۰/۵	۸	وزن و آهنگ کدام گزینه با سایر گزینه ها متفاوت است ؟ الف) گریه بدم ، خنده شدم ، مرده بدم ، زنده شدم / دولت عشق آمد و من دولت پاینده شدم ب) بر چهره گل نسیم نوروز خوش است / در صحن چمن روی دل افروز خوش است ج) دریاب که از روح جدا خواهی رفت / در پرده اسرار فنا خواهی رفت
۱	۹	در ابیات زیر آرایه واج آرایه و تکرار را مشخص کنید . الف) گفתי ز خاک بیشترند اهل عشق / از خاک بیشتر نه که از خاک کمترند ب) سرو را بین بر سماع بلبلان صبح خیز / هم چو سرمستان به بستان پای کوب و دست زن (بیت واج آرایه در صامت) (بیت تکرار واژه)
۰/۷۵	۱۰	در عبارات زیر نوع سجع را مشخص کنید . ارزش موسیقایی کدام سجع بیشتر است ؟ الف) خبری که دانی دلی بیازارد تو خاموش تا دیگری بیارد . ب) این دلق موسی است مرقع و آن ریش فرعون مرصع
۰/۵	۱۱	موازنه و ترصیع را در ابیات زیر مشخص کنید . الف) چرا مطرب نمی خواند سرودی / چرا ساقی نمی گوید درودی ب) برگ بی برگی بود ما را زوال / مرگ بی مرگی بود ما را حلال

ردیف	نام و نام خانوادگی :	ادامه سؤالات درس : علوم و فنون پایه :دهم رشته :انسانی نوبت دوم سال
بارم	سؤالات	
۱۲	واژه « شب آهنگ » را یکبار با همزه و یک بار با حذف همزه تقطیع هجایی کنید و علامت آن را بگذارید	۱
۱۳	کالبد شکافی شعر (در ابیات زیر مشخص کنید کدام واژه ها جناس دارند ؟ نوع جناس را مشخص کنید ؟ الف) نه عجب که قلب دشمن شکنی به روز هیجا (جنگ) / تو که قلب دوستان را به مفارقت شکستی ب) به انتظار تو آبی که می رود از چشم / به آب چشم نماند که چشمه می زاید	۱
۱۴	در کدام بیت قافیه درونی می یابید و کدام بیت ذوقافیتین است ؟ الف) ای یار ما ، دلدار ما ، ای عالم اسرار ما / ای یوسف دیدار ما ، ای رونق بازار ما ب) گلاب است گویی به جویش روان / همی شاد گردد زبویش روان	۰/۵
۱۵	با توجه به ابیات زیر به سوالات پاسخ دهید . دریای شور انگیز چشمانت چه زیباست آنجا که باید دل به دریا زد همین جاست در من طلوع آبی آن چشم روشن یادآور صبح خیال انگیز دریاست بیهوده می کوشی که راز عاشقی را از من بپوشانی که در چشم تو پیداست ؟ الف) نوع لحن را در ابیات بالا بررسی کنید چرا این لحن برای خوانش مناسب تر است ؟ ب) دو ویژگی بیانی از قلمرو ادبی را در ابیات بیابید ؟ (تشبیه ، کنایه ، استعاره و ...) ج) شاعر در بیت آخر در قلمرو فکری چه اندیشه ای را به خواننده منتقل می کند؟	۱/۵
۱۶	با توجه به ابیات به سوالات پاسخ دهید . ۱- کفر و ایمان گر به صورت پیش تو حاضر شوند / دستگاه کفر پیش از مایه ایمان شمر ۲- رهروی باید کاندرا راه ایمان پی نهد / تا ز دل پیمانۀ غم بر سر پیمان کشد ۳- کمان به زه را به بازو فکند / به بند کمر بر بزد تیر چند ۴- مکن تا توانی دل خلق ریش / و گرمی کنی ، می کنی بیخ خویش الف) در بیت اول دو واژه مشخص کنید که رابطه معنایی تضاد داشته باشد ؟	۲

	<p>ب) در بیت دوم واژه های « رهرو » و « ایمان » از نظر ساختمان چه نوع واژه هایی هستند؟</p> <p>ج) در بیت سوم کدام ویژگی زبانی سبک خراسانی را می بینید .</p> <p>د) با توجه به قلمرو ادبی بیت چهارم را شناسایی کنید . (دو ویژگی)</p>	
۱۷	<p>کالبد شناسی نثر) با توجه به متن زیر به سوالات پاسخ دهید .</p> <p>دو امیر زاده در مصر بودند ؛ یکی علم آموخت و آن دیگری مال اندوخت . عاقبت الامر این یکی علامه دهر شد و آن دیگری عزیز مصر . باری توانگر در درویش فقیر به چشم حقارت نظر کرد و گفت : من به سلطنت رسیدم و این همچنان در مسکنت بمانده است .</p> <p>الف) دو واژه غیر فارسی در متن بیابید .</p> <p>ب) دو واژه در متن مشخص کنید که رابطه معنایی تناسب داشته باشند .</p> <p>ج) کدام واژه در متن فوق به معنی « روزگار » به کار رفته است ؟</p>	۱/۵
۱۸	<p>باتوجه به متن به سوالات پاسخ دهید .</p> <p>واین ضحاک را اژدها به وی از آن گفتندی که بر کتف او دوپاره گوشت بود بزرگ ، بر رسته دراز و سر آن به کردار ماری بود و آن را بر زیر جامه اندر داشتی . (تاریخ بلعمی)</p> <p>الف) نثر این متن مربوط به کدام دوره است ؟</p> <p>ب) به کارگیری دستور تاریخی در کدام واژه ها دیده می شود (دو مورد)</p>	۱
۱۹	<p>با توجه به متن به سوالات پاسخ دهید .</p> <p>حکیمی که با جهال در افتد باید که توقع عزت ندارد و اگر جاهلی به زبان آوری بر حکیمی غالب آید عجیب نیست که سنگی است که کوهر همی شکند .</p> <p>الف) هم ریشگی (اشتقاق) در متن بین چه واژه هایی است ؟</p> <p>ب) هجا ها و واج های واژه « عزت » را بنویسید . صامت ها و مصوت های آن را جدا کنید .</p>	۱/۵
۲۰	<p>عبارت زیر چه نوع نثری است ؟ (موزون یا مصنوع) . ویژگی آن را با دلیل توضیح دهید .</p> <p>الهی بلا از دوست ، عطاست و از بلا نالیدن خطاست .</p> <p>الهی اگر دوست را از در بیرون کنند از دل بیرون نکنند .</p>	۱